

ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร กับพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก ของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี

มัจฉิตา บุญหล้า^{1*} และสุรเดช สํารวจจิตต์²

Received: January 14, 2025

Revised: February 28, 2025

Accepted: March 31, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ระดับเจตคติการจัดการขยะพลาสติก การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติการจัดการขยะพลาสติก การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร กับพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก ประชากรคืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองสระบุรีทั้งหมด จำนวน 182 คน โดยใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา หาค่าคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า เจตคติการจัดการขยะพลาสติก ($\bar{X}$ = 3.76, SD = 0.67) การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X}$ = 3.86, SD = 0.63) และพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติกอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$ = 3.67, SD = 0.59) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า เจตคติการจัดการขยะพลาสติก และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r = 0.667, p < 0.001, r = 0.614, p < 0.001) ตามลำดับ ดังนั้นเทศบาลเมืองสระบุรีควรดำเนินกิจกรรมขยายผลไปยังประชาชนในพื้นที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก โดยมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นแกนนำ และเพิ่มนโยบายการบริหารงานด้านการจัดการขยะพลาสติกในพื้นที่

คำสำคัญ: เจตคติในการจัดการขยะพลาสติก / การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร / พฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก

* ผู้รับผิดชอบบทความ: มัจฉิตา บุญหล้า สาขาวิชาบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

E-mail: mutthita.bl@gmail.com

¹ นักศึกษาปริญญาโท, สาขาวิชาบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² ประ.ด. อาจารย์, สาขาวิชาบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

The Correlation Between Attitude, Information Perception and Behavior Plastic Waste Management of Village Health Volunteers in Saraburi Municipality, Saraburi Province

Mutthita Bunla^{1*} and Suradej Samranjit²

Abstract

This study is descriptive research aimed to study personal factors, attitudes toward plastic waste management, information perception, and plastic waste management behaviors among village health volunteers in Saraburi Municipality, Saraburi Province. It also investigates the relationship between attitudes toward plastic waste management, information perception, and plastic waste management behaviors. The population consists of all 182 Village Health Volunteers in Saraburi Municipality. A questionnaire was used to collect data, and descriptive analysis was performed to calculate the average, percentage, standard deviation, and correlation using Pearson's correlation coefficient.

The research findings revealed that attitudes toward plastic waste management ($\bar{X}$ = 3.76, SD = 0.67), information perception ($\bar{X}$ = 3.86, SD = 0.63), and plastic waste management behaviors ($\bar{X}$ = 3.67, SD = 0.59) were all at high levels. Correlation analysis indicated that attitudes toward plastic waste management and information perception had a strong positive relationship with plastic waste management behaviors among village health volunteers in Saraburi Municipality, Saraburi Province, with statistical significance at the .01 level (r = 0.667, p < 0.001; r = 0.614, p < 0.001, respectively). Therefore, Saraburi Municipality should implement activities to extend these findings to the general public to promote behavioral changes in plastic waste management, with village health volunteers serving as key facilitators. Additionally, policies related to plastic waste management should be further developed and strengthened in the area.

Keywords: Attitudes toward plastic waste management / Information perception / Behavior Plastic Waste Management

* **Corresponding Author:** Mutthita Bunla, Public Health Administration Program, Faculty of Public Health, Ramkhamhaeng University, E-mail: mutthita.bl@gmail.com

¹ M.P.H. Master Degree Student, Public Health Administration Program, Faculty of Public Health, Ramkhamhaeng University

² Ph.D, Lecturer, Public Health Administration Program, Faculty of Public Health, Ramkhamhaeng University

1. บทนำ

ปัญหาขยะทวีความรุนแรงขึ้น รายงานปริมาณขยะปี 2566 พบว่า ทุกปีจะมีขยะจำนวน 2 พันล้านตันทั่วโลก คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอีก 70% ภายในปี 2593 (Alves, 2025) สาเหตุที่ขยะเพิ่มขึ้นมากในแต่ละปี เกิดจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น การขยายตัวของเมือง การเติบโตของเทคโนโลยีและเศรษฐกิจ ส่งผลต่อพฤติกรรมที่ทำให้เกิดขยะ หนึ่งในประเภทของขยะที่มีจำนวนการบริโภคสูงขึ้นทุกปี คือ พลาสติก ขยะพลาสติกที่พบบ่อยเป็นขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว อาทิ ถุงพลาสติก ขวดพลาสติก ฝาปิดแก้วกาแฟ หลอด ซ้อนส้อมพลาสติก และบรรจุภัณฑ์อาหาร (Johnston, 2017) ในปี 2564 มีการผลิตพลาสติกทั่วโลก 400.3 พันล้านตัน เป็นขยะพลาสติก 353.3 ล้านตัน โดยมีเพียง 15% เท่านั้นที่ถูกรีไซเคิล ขยะพลาสติกที่เหลือถูกนำไปกำจัดโดยการฝังกลบและการเผา ซึ่งก่อมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม (Loy et al., 2023)

สถิติจากปี 2563 พบว่า ประเทศไทยสร้างขยะพลาสติกต่อประชากรสูงถึงอันดับ 5 ของโลก โดยมีปริมาณขยะพลาสติก 2.33 ล้านตันต่อปี ราว 40 กิโลกรัม/ปี/คน (Marks et al., 2020) รายงานประจำปีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ปี 2565 ขยะส่วนใหญ่ที่พบเป็นขยะพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง (single-use plastic) ถุงพลาสติก (ร้อยละ 15) ขวดพลาสติก (ร้อยละ 11) โฟม (ร้อยละ 11) พลาสติกห่ออาหาร (ร้อยละ 5) เศษพลาสติก (ร้อยละ 5) กล่องอาหารโฟม (ร้อยละ 3) และกล่องอาหารพลาสติก (ร้อยละ 3) รวมคิดเป็นร้อยละ 61 ขยะพลาสติกเหล่านี้ แม้ว่าอายุการใช้งานจะสั้นแต่ใช้เวลาในการย่อยสลายนานนับร้อยปี ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณและพื้นที่ฝังกลบ

รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากขยะพลาสติก จึงกำหนดแผนซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน Sustainable Development Goals (SDGs) เป้าหมายที่ 12 การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน และเป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเล คือ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก 2561-2573 ขึ้น เพื่อเร่งรัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกแบบบูรณาการ โดยสร้างความร่วมมือและประสานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานส่วนกลาง หน่วยงานระดับพื้นที่ ผู้ประกอบการธุรกิจ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ, 2563)

เทศบาลเมืองสระบุรี เป็นหน่วยงานระดับพื้นที่ ตั้งอยู่ตำบลปากเพรียว อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ 20.13 ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็น 29 ชุมชน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 57,135 คน ปี 2566 มีปริมาณขยะมูลฝอยรวม เฉลี่ย 73 ตันต่อวัน (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย, 2567) เนื่องจากเป็นเขตชุมชนเมืองประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น มีการขยายตัวด้านการศึกษา บ้านพักอาศัย อาคารพาณิชย์ ตลาดสด สถานพยาบาล ทำให้ปริมาณการใช้พลาสติกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ปัจจุบันเทศบาลเมืองสระบุรีมีศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจร ประกอบด้วย ระบบคัดแยกขยะ ระบบหมักปุ๋ย ระบบผลิตปุ๋ยอินทรีย์เม็ด และระบบฝังกลบขยะมูลฝอยตามหลักสุขาภิบาล แม้มีระบบคัดแยกขยะที่สามารถแยกขยะรีไซเคิลก่อนเข้าสู่ระบบหมักปุ๋ย ผลิตปุ๋ยอินทรีย์เม็ด และระบบฝังกลบขยะมูลฝอย แต่การคัดแยกขยะรีไซเคิลดำเนินการโดยแรงงานคน จึงยังไม่สามารถคัดแยกขยะพลาสติกออกจากขยะมูลฝอยชุมชนได้ทั้งหมด ทำให้ขยะหลังการคัดแยก ถูกกำจัดโดยวิธีฝังกลบ ส่งผลให้พื้นที่ฝังกลบขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสระบุรีไม่เพียงพอและใช้งบประมาณในการดำเนินการสูง

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร กับพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ที่กล่าวว่าทัศนคติทั่วไปและลักษณะบุคลิกภาพมีความเกี่ยวข้องในพฤติกรรมของมนุษย์ โดยใช้ความตั้งใจเป็นเกณฑ์ตัดสินว่าจะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติพฤติกรรมนั้น (Ajzen, 1991) ในกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ทั้งนี้เนื่องอาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านถือว่าเป็นบุคคลที่เป็นแกนนำด้านสาธารณสุข โดยสามารถนำความรู้ด้านการจัดการขยะไปถ่ายทอดให้แก่ประชาชนในชุมชนได้อย่างถูกต้องและเป็นบุคคลต้นแบบในการรณรงค์การลดปริมาณขยะในครัวเรือน (กริขวา ระดาพิทักษ์กุล และคณะ, 2564) ซึ่งผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงแนวโน้มการจัดการขยะพลาสติกของอาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี เพื่อที่จะนำข้อมูลเป็นแนวทางในการส่งเสริมและขยายผลให้ประชาชนมีการจัดการขยะพลาสติกในพื้นที่ให้ถูกต้องต่อไป

2. วัตถุประสงค์

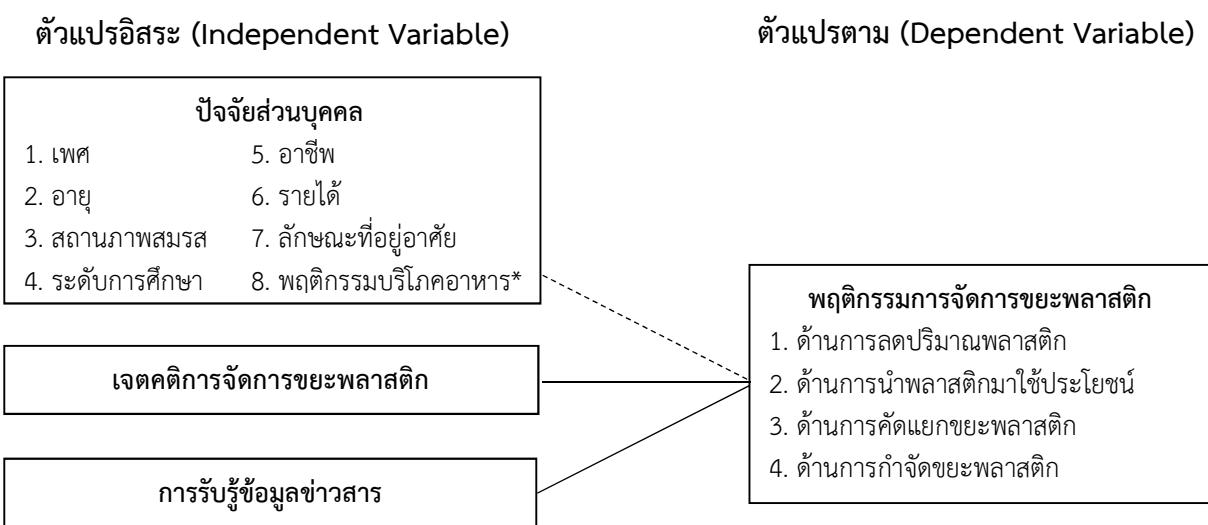
2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ระดับเจตคติการจัดการขยะพลาสติก การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก ของอาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี

2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติการจัดการขยะพลาสติก การรับรู้ข้อมูลข่าวสารกับพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก ของอาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Study) เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2567

3.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทั้งหมดในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ การขึ้นทะเบียนเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี มีความยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม สามารถอ่านเข้าใจภาษาไทยและสามารถกรอกแบบสอบถามด้วยตนเองได้ ส่วนเกณฑ์การคัดออกคือ การไม่เข้าร่วมประชุมประจำเดือน มีจำนวน 182 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยตั้งเอาไว้โดยแบ่งเนื้อหาของแบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 8 ข้อ เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ลักษณะที่อยู่อาศัย และพฤติกรรมบริโภคอาหาร

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามด้านเจตคติการจัดการขยะพลาสติก จำนวน 10 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5 คะแนน) เห็นด้วย (4 คะแนน) ไม่แน่ใจ (3 คะแนน) ไม่เห็นด้วย (2 คะแนน) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1 คะแนน)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จำนวน 10 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5 คะแนน) เห็นด้วย (4 คะแนน) ไม่แน่ใจ (3 คะแนน) ไม่เห็นด้วย (2 คะแนน) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1 คะแนน)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามด้านพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก ประกอบด้วย 4 ด้าน ด้านการลดปริมาณขยะพลาสติก ด้านการนำพลาสติกมาใช้ประโยชน์ ด้านการคัดแยกขยะพลาสติก ด้านการกำจัดขยะพลาสติก ทั้งหมดจำนวน 20 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ (5 คะแนน) ปฏิบัติบ่อยครั้ง (4 คะแนน) ปฏิบัติบางครั้ง (3 คะแนน) ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง (2 คะแนน) ปฏิบัติน้อยที่สุด/ไม่เคยปฏิบัติเลย (1 คะแนน)

ลักษณะข้อคำถามในส่วนที่ 2 - ส่วนที่ 4 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ทั้งหมดสร้างตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (likert scale) ในการแปลผลคะแนน (Best., 1977) จะแบ่งออกเป็น 3 ระดับ แบ่งช่วงคะแนนแบบอันตรภาค (interval scale) ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์การแปลผลโดยถือตามเกณฑ์คะแนนแบบอันตรภาค พิจารณารายข้อ ดังนี้

สูตรการคำนวณ

$$\text{ค่าความต่างของคะแนน} = \frac{\text{คะแนนรวมสูงสุด} - \text{คะแนนรวมต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

ค่าระดับคะแนนเฉลี่ย

3.67 - 5.00 หมายถึง

2.34 - 3.66 หมายถึง

1.00 - 2.33 หมายถึง

ระดับ

สูง

ปานกลาง

ต่ำ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเชิงลึกทางด้านพฤติกรรม จำนวน 5 ข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมากที่สุดและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือดังกล่าวเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) รูปแบบของแบบสอบถาม (Format) ความเหมาะสมด้านภาษา (Wording) ความสมบูรณ์ของคำชี้แจง และความเหมาะสมของการใช้เวลาในการตอบ นำข้อแก้ไขทั้งหมดมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยใช้ดัชนีค่าความสอดคล้องของเนื้อหา ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 นำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้ (Try-out) กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสวนดอกไม้ ตำบลสวนดอกไม้ อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน และหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เจตคติการจัดการขยะพลาสติก มีค่าเท่ากับ 0.84 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีค่าเท่ากับ 0.86 พฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก มีค่าเท่ากับ 0.82 ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งหมดมีค่าเท่ากับ 0.91

3.5 การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างโดยให้ทำแบบสอบถามไม่มีการเปิดเผยชื่อ-สกุล และข้อมูลอื่น ๆ โดยจะรักษาข้อมูลเป็นความลับ กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการวิจัยแสดงความยินยอมเข้าร่วมก่อนจะทำการเก็บข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการขอจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ จากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เลขที่ 785/2567 อนุมัติวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่ออนุญาตดำเนินการวิจัยในพื้นที่ จากนายกเทศมนตรีเมืองสระบุรี และชี้แจงวัตถุประสงค์ กระบวนการ ต่อผู้อำนวยการสำนักสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมสาธารณสุข และหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสาธารณสุข เทศบาลเมืองสระบุรี เพื่อบันทึกหมายวันเวลาในการเก็บข้อมูลอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี การเก็บข้อมูลจะชี้แจงวัตถุประสงค์แนวทางการเก็บข้อมูลและทำความเข้าใจต่อข้อคำถามต่าง ๆ ในแบบสอบถาม อธิบายการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา ตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทุกฉบับ เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลลำดับต่อไป

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ลักษณะที่อยู่อาศัย พฤติกรรมบริโภคอาหาร วิเคราะห์ระดับ เจตคติการจัดการขยะพลาสติก การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติการจัดการขยะพลาสติก การรับรู้ข้อมูลข่าวสารกับพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์เพียร์ โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซนต์และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ใช้การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Davies., 1971) ดังนี้

- ค่า r มีค่า 0.01 ถึง 0.09 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก
- ค่า r มีค่า 0.10 ถึง 0.29 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
- ค่า r มีค่า 0.30 ถึง 0.49 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
- ค่า r มีค่า 0.50 ถึง 0.69 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
- ค่า r มีค่า 0.70 ถึง 1.00 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

4. ผลการวิจัย

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี ทั้งหมด จำนวน 182 คน โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 153 คน คิดเป็น ร้อยละ 84.10 อายุเฉลี่ย 61 ปี มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 56.60 ระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.50 เป็นแม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 48.90 มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 7,727.61 บาท อาศัยอยู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 90.10 ประจําอาหารรับประทานเอง คิดเป็นร้อยละ 81.30

4.2 ระดับเจตคติ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี ภาพรวมมีระดับเจตคติการจัดการขยะพลาสติกอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 3.76$, $SD = 0.67$) การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 3.86$, $SD = 0.63$) และพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.67$, $SD = 0.59$) เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติกรายด้าน พบว่า ด้านการคัดแยกขยะพลาสติกมีคะแนนสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.88$, $SD = 0.77$) รองลงมา คือ ด้านการกำจัดขยะพลาสติก ($\bar{x} = 3.74$, $SD = 0.62$) ด้านการลดปริมาณขยะพลาสติก ($\bar{x} = 3.71$, $SD = 0.73$) ด้านที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านการนำพลาสติกมาใช้ประโยชน์ ($\bar{x} = 3.36$, $SD = 0.88$)

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติการจัดการขยะพลาสติก กับพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติการจัดการขยะพลาสติก กับพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r = 0.667$, $p < 0.01$) พิจารณาความสัมพันธ์รายด้าน ด้านการลดปริมาณขยะพลาสติก มีความสัมพันธ์กับเจตคติการจัดการขยะพลาสติก ในระดับปานกลาง ($r = 0.473$, $p < 0.01$) ด้านการนำพลาสติกมาใช้ประโยชน์ ($r = 0.563$, $p < 0.01$) ด้านการคัดแยกขยะพลาสติก ($r = 0.539$, $p < 0.01$) และด้านการกำจัดขยะพลาสติก ($r = 0.536$, $p < 0.01$) มีความสัมพันธ์กับเจตคติการจัดการขยะพลาสติก ในระดับสูง ดังตารางที่ 1

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร กับพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร กับพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r = 0.614$, $p < 0.01$) พิจารณาความสัมพันธ์รายด้าน ด้านการนำพลาสติกมาใช้ประโยชน์ ($r = 0.538$, $p < 0.01$) และด้านการกำจัดขยะพลาสติก ($r = 0.576$, $p < 0.01$) มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับสูง ด้านการลดปริมาณขยะพลาสติก ($r = 0.367$, $p < 0.01$) และด้านการคัดแยกขยะพลาสติก ($r = 0.472$, $p < 0.01$) มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างเจตคติการจัดการขยะพลาสติก กับพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี

พฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก	เจตคติในการจัดการขยะพลาสติก		
	r	p - value	ระดับความสัมพันธ์
ด้านการลดปริมาณขยะพลาสติก	0.473*	< 0.01	ปานกลาง
ด้านการนำพลาสติกมาใช้ประโยชน์	0.563*	< 0.01	สูง
ด้านการคัดแยกขยะพลาสติก	0.539*	< 0.01	สูง
ด้านการกำจัดขยะพลาสติก	0.536*	< 0.01	สูง

p-value<0.01*

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร กับพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี

พฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก	การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร		
	r	p - value	ระดับความสัมพันธ์
ด้านการลดปริมาณขยะพลาสติก	0.367*	< 0.01	ปานกลาง
ด้านการนำพลาสติกมาใช้ประโยชน์	0.538*	< 0.01	สูง
ด้านการคัดแยกขยะพลาสติก	0.472*	< 0.01	ปานกลาง
ด้านการกำจัดขยะพลาสติก	0.576*	< 0.01	สูง

p-value<0.01*

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก ด้านการนำพลาสติกมาใช้ประโยชน์ มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ อธิบายได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี ยังขาดความรู้ในการนำวัสดุจากพลาสติกที่ใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ได้ต่อ โดยใช้หลัก Reuse Reduce และ Recycle หรือ 3R เพื่อการใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับบทสรุปที่แถบเงิน และคณะ (2565) ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลนครสกลนคร พบว่า ความรู้ในการจัดการขยะด้านประโยชน์ของการจัดการขยะ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะของประชาชน

เจตคติการจัดการขยะพลาสติก และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง กับพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก ($r = 0.667^{**}$, $r = 0.614^{**}$) ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน (Theory of planned behavior - TPB) ที่กล่าวว่า การแสดงพฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นจากการชี้นำโดยความเชื่อ ด้านทัศนคติ (Attitude) ใช้ความตั้งใจในการตัดสินใจแสดงออกของพฤติกรรม และงานวิจัยนี้มีการเพิ่มตัวแปรการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเป้าหมายเพื่อดูความเป็นไปได้อื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมอีกด้วย เนื่องจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี มีความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขและด้านสิ่งแวดล้อม ได้รับการอบรม/ศึกษาดูงานสม่ำเสมอ ทำให้เจตคติการจัดการขยะพลาสติกและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับสูงมาก เป็นเครื่อง บ่งชี้ที่ทำนายพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติกที่อยู่ในระดับสูงเช่นกัน และสอดคล้องกับกริชา รัตนาพิทักษ์กุล และคณะ (2564) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทัศนคติ และการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เขตตำบลป่าแฝก จังหวัดสุโขทัย พบว่า ทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($M=2.75$, $SD=0.432$) ทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของ อสม. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r=0.503$, $P\text{-value}<0.001$) สอดคล้องกับบริษานันท์ ศรีสุภักดิ์ และประภากร ศรีสว่างวงศ์ (2567) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดการขยะพลาสติกของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติ มีความสัมพันธ์ต่อการจัดการขยะพลาสติกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับอัสมา สันเจริญ และเกษม ชูรัตน์ (2566) การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนพื้นที่ตำบลปะเหลียน อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า

ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับสูงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.80, 58.20 ตามลำดับ ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.358$, $p < 0.001$) โดยมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ธาธิดา เสนาวงษ์ และคณะ (2564) ศึกษาการรับรู้นโยบายการจัดการขยะพลาสติกและพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก ของผู้ค้าในตลาดเจริญศรี อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้นโยบายการจัดการขยะพลาสติกอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 51.5 การรับรู้นโยบายการจัดการขยะพลาสติกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติกของผู้ค้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($p\text{-value} < 0.001$) สอดคล้องกับ จอมขวัญ อากมานนท์ และนาวาอากาศเอก ปัญญา ศรีสิงห์ (2563) ศึกษาความรู้และการรับรู้ที่มีต่อพฤติกรรมในการจัดการขยะพลาสติกของคนกรุงเทพมหานคร พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากบุคคลที่มีชื่อเสียง บุคคลใกล้ชิด โทรศัพท์ และคู่มือ/แผ่นพับ เกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติก ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก สอดคล้องกับปิยะเนตร ถั่วเถื่อน และสาโรจน์ นาคจุ (2565) ศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการกำจัดขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเทศบาลตำบลช้างซ้าย อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับณิชา รียาพันธ์ และมิ่งขวัญ ศิริโชติ (2566) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะของประชาชนในพื้นที่ตำบลเสาเกา อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอยตามหลัก 3R อยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 4.21$) มีการเข้าถึงระบบกำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการมีสถานที่รับซื้อของเก่าในพื้นที่อยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.93$) มีการได้รับข้อมูลข่าวสารและการได้รับคำแนะนำจากบุคคลในครอบครัว เจ้าหน้าที่และเพื่อนบ้าน และพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยตามหลัก 3R อยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.79$) และระดับดี ($\bar{x} = 4.04$) พบว่า ปัจจัยนำ(การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอย) ปัจจัยเอื้อ (การเข้าถึงระบบกำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และปัจจัยเสริม (การได้รับข้อมูลข่าวสารและการได้รับคำแนะนำจากบุคคลในครอบครัว เจ้าหน้าที่ และเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยตามหลัก 3R อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

6.1.1 เนื่องจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี มีความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้รับการอบรมและศึกษาดูงานด้านสิ่งแวดล้อมสม่ำเสมอ ทำให้ภาพรวมของพฤติกรรมในการจัดการขยะพลาสติกอยู่ในระดับสูง แต่ยังพบปัญหาปริมาณขยะในพื้นที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจำเป็นต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา ดังนั้นเทศบาลเมืองสระบุรีควรมีการดำเนินกิจกรรม ดังนี้ 1) ขยายผลไปยังประชาชนในพื้นที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการจัดการขยะพลาสติก โดยมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นแกนนำ 2) ควรมีการกำหนดนโยบายการบริหารงานด้านการจัดการขยะพลาสติกในพื้นที่

6.1.2 เนื่องจากพฤติกรรมในการจัดการขยะพลาสติก ด้านการนำพลาสติกมาใช้ประโยชน์ มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นเทศบาลเมืองสระบุรีควรส่งเสริมความรู้ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ภายในครัวเรือนของตนเอง

6.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความรู้การจัดการขยะพลาสติก การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะพลาสติก จำนวนการเก็บขนขยะ ปริมาณถึงขยะแยกประเภท ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะพลาสติก

6.2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลในการจัดการขยะพลาสติก

6.2.3 ควรมีการศึกษาทดลอง ในการจัดการขยะพลาสติกในครัวเรือน เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการส่งเสริมพฤติกรรมจัดการขยะพลาสติก โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินโปรแกรม

7. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรเดช สำราญจิตต์ อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้ จนกระทั่งการวิจัยสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ถาวร มาตัน อาจารย์ ดร.มิ่งขวัญ ศิริโชติ และนางสาวจุฬามาศ บุญมา ที่กรุณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณ มารดา และนางพรชนก รัชตะพงศ์ธร ที่ช่วยเป็นกำลังใจสำคัญและให้ความช่วยเหลือเสมอมา ขอขอบพระคุณอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี ที่กรุณาและสละเวลาในการให้ข้อมูลสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจจะศึกษาเรื่องนี้เพิ่มเติมต่อไปในอนาคต และหวังว่าจะเป็นประโยชน์กับหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกนี้ด้วย หากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้วิจัยขอน้อมรับไว้และขออภัยมา ณ ที่นี้

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรมควบคุมมลพิษ. (2563). *Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561-2573*. https://www.pcd.go.th/wp-content/uploads/2020/05/pcdnew-2020-05-27_06-47-53_174751.pdf.

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรมควบคุมมลพิษ, กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย. (2567). *รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566*. https://www.pcd.go.th/wp-content/uploads/2024/05/pcdnew-2024-05-09_07-53-50_682275.pdf.

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2565). *รายงานประจำปี 2565*. <https://www.dmcg.go.th/detailLib/7381>.

กริขวา ระดาพิทักษ์กุล, อมรศักดิ์ โพธิ์อำ และพุดพิงศ์ มากมาย. (2564). ความรู้ ทักษะและการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เขตตำบลป่าแฝก อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย. *วารสารสาธารณสุขและวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 4(1), 77-86.

จอมขวัญ อากมานนท์ และ นาวาอากาศเอก ปัญญา ศรีสิงห์. (2563). ความรู้และการรับรู้ที่มีต่อพฤติกรรมในการจัดการขยะพลาสติกของคนกรุงเทพมหานคร. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 25(3), 208-255.

- ณิชา รียาพันธ์ และมิ่งขวัญ ศิริโชติ. (2566). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชนในพื้นที่ตำบลเสนา อำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช. สมาคมพยาบาลทหารบก วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ และคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Meeting. *การประชุมวิชาการ (Proceedings) เรื่อง มิติใหม่ในการดูแลสุขภาพ : สูงวัยอย่างมีสุขภาพ A New Dimension in Healthcare : Healthy Aging*. (น. 478-487). ประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Meeting.
- ธาริตา เสนาวงษ์, นริสา อินทร์สอน, พงษ์เพชร ใบงาม, สง่า ทับทิมหิน และ ปวีณา ลิ้มปิติปรากการ. (2564). การรับรู้นโยบายการจัดการขยะพลาสติกและพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติกของผู้ค้าในตลาดเจริญศรี อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9*, 15(37), 210-223. <https://doi.org/10.14456/rhpc9j.2021.15>
- นภัสรพี แถบเงิน, ละมัย ร่มเย็น และสัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง. (2565). ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลนครสกลนคร. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 2(5), 733-754. <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.120>
- ปิยะเนตร ถั่วเถื่อน และ สาโรจน์ นาคจุ. (2565). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเทศบาลตำบลช้างซ้าย อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สมาคมพยาบาลทหารบก. *การประชุมวิชาการ (Proceedings) การระดับชาติ ครั้งที่ 1 เรื่อง “ทิศทาง แนวโน้มวิจัย และนวัตกรรมทางสุขภาพ หลังวิกฤติโควิด-19”* (น. 73). ประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Meeting.
- พุกษา ลิ้มสวรรค์. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยสีเขียว จังหวัดนครปฐม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัชชานันท์ ศรีสุภักดิ์ และประภากร ศรีสว่างวงศ์. (2567). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดการขยะพลาสติกของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 19(68), 64-71.
- สุรเดช สำราญจิตต์. (2567). พฤติกรรมสุขภาพทางสาธารณสุข. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมสุขภาพทางสาธารณสุข บทที่ 2 ขอบเขตของพฤติกรรม*. (น. 18-30). สาขาวิชาบริหารสาธารณสุข. คณะสาธารณสุขศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัสมา สันเจริญ และเกษม ชูรัตน์. (2566). การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนพื้นที่ตำบลปะเหลียน อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง. สมาคมพยาบาลทหารบก วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ และคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. *การประชุมวิชาการ (Proceedings) เรื่อง มิติใหม่ในการดูแลสุขภาพ : สูงวัยอย่างมีสุขภาพ A New Dimension in Healthcare : Healthy Aging*. (น. 800-809). ประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Meeting.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211.
- Alves, B. (2025, March 27). *Global waste generation - statistics & facts*. statista, <https://www.statista.com/topics/4983/waste-generation-worldwide>.

- Alves, B. (2025, March 7). *Plastic waste worldwide - statistics & facts*. statista, <https://www.statista.com/topics/5401/global-plastic-waste/>.
- Best, J. W. (1977). *Research in educati* (3rd ed.). NJ.
- Davies, J. A. (1971). *Elementary survey analysis*. Prentice Hall.
- Marks, D., Miller, M. A., & Vassanadumrongde, S. (2020). The geopolitical economy of Thailand's marine plastic pollution crisis. *Asia Pacific View Point*, 61(2), 266-282. <https://doi.org/10.1111/apv.12255>
- Johnston, I. (2017, July 19). *Dumping of Billions of Tonnes of Plastic Waste Is 'Uncontrolled Experiment' on Planet Earth, Scientists Warn*. INDEPENDENT, <https://www.independent.co.uk/climate-change/news/climate-change-plastic-pollution-dumping-scientist-warning-a7849706.html>.
- Loy, A. C. M., Lim, J. Y., How, B. S., Yiin, C. L., Yoo, C., Alhazmi, H. A., Lim, L. G., & Lock, S. S. M. (2023). Rethinking of the future sustainable paradigm roadmap for plastic waste management: A multi-nation scale outlook compendium. *Science of The Total Environment*, 881, 16345. <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2023.163458>

